

Наставно-уметничко-научном већу Факултета музичке уметности у
Београду
Београд, Краља Милана 50

Сенату Универзитета уметности у Београду
Београд, Косанчићев венац 29

Предмет: Извештај Комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта Драгане В. Јовановић

***СЦЕНСКА ИНТЕРПРЕТАЦИЈА РУКОВЕТИ СТЕВАНА СТОЈАНОВИЋА
МОКРАЊЦА ТРАНСПОНОВАНИХ У МЕДИЈ ЖЕНСКОГ ХОРА И ЕЛЕКТРОНИКЕ***

Уводно образложење

Драгана В. Јовановић пријавила је 1. јула 2014. године докторски уметнички пројект под називом *Руковети Стевана Стојановића Мокрањца – сценско извођење транскрипција за женски хор и електронику*.

На основу предлога Катедре за дириговање, Веће Факултета је, на седници одржаној 8. септембра 2014. године, донело Одлуку о именовању Комисије за оцену предлога докторског уметничког пројекта, у саставу:

ДАРИНКА МАТИЋ-МАРОВИЋ, професор емеритус,
БИЉАНА РАДОВАНОВИЋ, редовни професор,
СРЂАН ХОФМАН, редовни професор у пензији

Веће Факултета је, на седници одржаној 3. октобра 2014. године, донело Одлуку о усвајању позитивног Извештаја Комисије за оцену предлога докторског уметничког пројекта под измењеним називом: *Сценска интерпретација Руковети Стевана Стојановића Мокрањца транспонованих у медиј женског хора и електронике*

На седници Сената Универзитета уметности, од 30. октобра 2014. године, одобрен је рад на докторском уметничком пројекту и именован ментор – ДАРИНКА МАТИЋ-МАРОВИЋ, професор емеритус ФМУ, а за коментора Бранислава Стефановић, редовни професор ФДУ.

На предлог Катедре за дириговање, Веће Факултета је именовало Комисију за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта Драгане В. Јовановић, у саставу:

ДАРИНКА МАТИЋ-МАРОВИЋ, професор емеритус ФМУ, ментор,
БРАНИСЛАВА СТЕФАНОВИЋ, редовни професор ФДУ, коментор,
мр СРЂАН ХОФМАН, професор емеритус ФМУ,
мр БИЉАНА РАДОВАНОВИЋ-БРКАНОВИЋ, редовни професор ФМУ,
мр ВЕСНА ШОУЦ-ТРИЧКОВИЋ, редовни професор ФМУ

БИОГРАФИЈА

Драгана В. Јовановић (1978) дипломирала је и магистрирала на Одсеку за дириговање Факултета музичке уметности у Београду, у класи проф. Даринке Матић-Маровић. Добитник је Награде из фонда Предрага Милошевића за најбољег студента дириговања. Усавршавала се код Л. Пјера, диригента француског камерног хора *Микрокосмос* и професора М. Нилсона, у оквиру пројекта *The Art of Choral Singing*, Краљевског колеџа за музику из Стокхолма.

Драгана В. Јовановић је од прве године основних студија била ангажована као асистент диригента Даринке Матић-Маровић у Академском хору *Обилић АКУД Бранко Крсмановић* и Академском хору *Collegium musicum*. Са овим ансамблима имала је прилику да ради на значајним вокалним и вокално-инструменталним делима домаћих и страних аутора, сарађујући и са Зубином Мехтом (САД), Питером Робинсоном (САД), Алексом Инеком (Бразил), Ен Шаом (Кина), Франческом Ла Векијом (Италија), Урошем Лајовицем (Словенија), Сашом Бритвићем (Хрватска), Младеном Јагуштом и Бојаном Сућићем (Србија). Припремала је гостовања поменутих хорова на такмичењима и фестивалима у земљи и иностранству (Грчка, Мађарска, Пољска, Словенија, Аустрија, Италија, Шпанија, Белгија, Француска, Енглеска, Ирска, Шведска, Русија, Кина, Јужна Кореја...).

Била је активна и као пијаниста свирајући на бројним концертима које је Катедра за комплементарни клавир ФМУ организовала у Галерији САНУ, Културном центру Београда, Народном и Етнографском музеју у Београду, као корепетитор Оперског студија Народног позоришта у Београду, те као пијаниста у оркестру.

Паралелно са поменутиим активностима, а нарочито по завршетку основних студија, Драгана В. Јовановић делује као самостални диригент или други диригент Академских хорова *Обилић* и *Collegium musicum*. Наступала је пред публиком најпознатијих београдских сала (Задужбина Илије М. Коларца, Сава Центар, Сала Београдске филхармоније, Атријум Народног музеја, Етнографски музеј, Дворана СКЦ-а, Атеље 212, Позориште на Теразијама, Народно позориште, Руски дом, Дом културе Студентски град и друге), као и на најрепрезентативнијим домаћим фестивалима: *Нишке хорске свечаности 2002*, *Хорови међу фрескама 2004* (за овај концерт хор *Обилић* је те године добио Награду *Војислав Илић* за најаутентичније извођење духовне музике). Дириговала је и на фестивалима *15. дани српског духовног преображења у Манасији 2007*, *Бањалучки хорски сусрети 2008*, *40. калемегдански сусрети 2008*, *Вокализми 2009*, *БЕМУС 2011*, *Сомборске музичке свечаности 2013*, *СТРИНГФЕСТ 2013* у Сремској Митровици и *Cinema City фестивалу у Новом Саду 2014*. године.

Од значајнијих концерата које је Драгана В. Јовановић одржала са Мешовитим хором РТС истиче се циклус концерата посвећених обележавању 150. годишњице рођења Ст. Ст. Мокрањца, који су током 2006. године одржани у више српских градова, као и отварање *Шестог међународног фестивала харфе 2007*, када је дириговала дело Валерија Кикте *Светлост тихих звезда*, за солисте, мешовити хор и ансамбл од 12 харфи.

Последњих година најзначајније пројекте остварила је са Академским хором *Collegium musicum*, од којих се издвајају: *Боје и звуци Балкана* у Великој сали КНУ, свечано отварање *Универзијаде* у Београдској арени, концерт *Посвете-премијере* одржан у Атријуму Народног музеја у Београду (у емисији Сање Милић *У првих пет*, проглашен за један од најзначајнијих културних догађаја у Београду те недеље), концерт католичке музике (А. Капле: *Муса за три гласа* и Б. Бритн: *Ceremony of Carols*) у Атријуму Народног музеја, пројекат *Сећања* (награђен Наградом УМУС-а за најбољи концерт у 2012. години) на КНУ у Београду, као и концерт филмске музике Зорана Симјановића у Сава Центру.

Драгана В. Јовановић је као други диригент са Академским хоровима *Обилић* и *Collegium musicum* наступала на бројним фестивалима и турнејама у иностранству (Грчка и Словенија 2006; Аустрија, Румунија, Аргентина и Бразил 2007; Мексико 2008; Француска, Пољска и Еквадор 2009; Шпанија, Италија, Турска 2010; Грчка 2011; Црна Гора, Холандија, Немачка, Италија, Мађарска 2012), од којих се истичу концерти одржани у Палати Инвалида и Сенату у Паризу (Француска 2007), наступ на сцени античког театра *Сиорос* у Лимасолу (Кипар 2011), као и такмичарски наступ (освојена Златна медаља) у сали *Исак Штерн* Карнеги хола, у Њујорку (САД 2013).

Са поменутих ансамблима остварила је и самосталне иностране турнеје наступајући на Међународном хорском фестивалу у Алави и Бургосу (Шпанија) 2003, Летњем духовном фестивалу у Сентандреји (Мађарска) 2004, Интернационалном хорском фестивалу *Кифусиа* (Атина, Грчка) 2005, Фестивалу *2005 Cheer Formosa International Choral Festival* (Тајван), Фестивалу *Звуци на белите мугри* (Струга, Македонија) 2006, Фестивалу *Дучићеви дани поезије* (Требиње, БИХ) 2008, Фестивалу *Достојно јест* (Поморје, Бугарска) 2009, концерту са Мешовитим хором ФМУ у сали *Budai vigado*, (Будимпешта, Мађарска) 2011, Фестивалу *Cantus Salisburgensis, Internationales Chor und Orchester Sommerfestival* на универзитету *Mozarteum* (Салцбург, Аустрија) 2011, гостовању на 46. сусретању хрватских зборована у Новиграду (Истра, Хрватска) 2013, турнеји по Италији и Истри и гостовању у Бијелој и Херцег Новом (Црна Гора) 2014. године.

Као професор и диригент мешовитог хора, гудачког и симфонијског оркестра Средње музичке школе *Коста Манојловић* у Земуну (2000-2004), Д.

Јовановић је постигла изузетне резултате у уметничком и педагошком раду, за шта је више пута награђивана. Од 2004. године била је асистент, а од 2010. године налази се на месту доцента за хорско певање и дириговање на Катедри за дириговање Факултета музичке уметности у Београду, где ради са Мешовитим хором ФМУ, Академским хором *Collegium musicum*, а повремено и са Симфонијским оркестром ФМУ (2006. и 2010. године). Такође, предавач је на бројним семинарима и радионицама из области диригентске интерпретације (*2005 Cheer Formosa International Choral Festival*, Пен Ху, Тајван – Кина; *9. међународни фестивал камерних хорова*, Крагујевац, 2011; Boston University, САД, 2013; *СТРИНГФЕСТ 2013*, Сремска Митровица; акредитовани семинар у сарадњи са ред. проф. ФМУ Горданом Каран 2013/14; радионица *Вук и звук* у сарадњи са Браниславом Стефановић, ред проф. ФДУ, Тршић, 2014), а делује и у раду жирија различитих међународних хорских такмичења.

Осим свега реченог, Драгана В. Јовановић се издваја и као активни музички извођач ангажован на пољу теоријског истраживања интерпретативне праксе – објављена су јој два стручна рада у часопису *Мокрањац*, Неготин и *Зборнику Матице српске за сценске уметности и музику*, Нови Сад), док се *Антологија српске музике за дечију и женски хор композитора друге половине XIX и прве половине XX века*, књига 1: једногласне и двогласне песме, коју су за издавачку кућу Klett из Београда написале Гордана Каран и Драгана В. Јовановић, налази у последњој фази припреме за штампу.

ПРИКАЗ И АНАЛИЗА УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА

Диригент Драгана В. Јовановић успешно је, и на теоријском и на уметничком плану, обрадила концепцијски занимљиву, комплексну и оригиналну тему свог докторског уметничког пројекта *Сценска интерпретација Руковети Стевана Стојановића Мокрањца транспонованих у медиј женског хора и електронике*. Мада се првенствено бави проблематиком захтевне музичке интерпретације капиталних дела класика српске музике, Стевана Стојановића Мокрањца, уметнички пројект Драгане В. Јовановић садржи и елементе који припадају другим музичким, па и другим уметничким дисциплинама: ауторску транскрипцију изабраних композиција, транспозицију њихових појединих елемената у други звучни медиј и постављање концертног извођења *Руковети* у контекст једног музичко-сценског догађаја.

Тако је свој уметнички пројект Д. Јовановић извела као „концерт” који се састојао од три дела, представљена у три различита, дискретно сценски стилизована простора. У првом делу, у коме су изведена Мокрањчева дела *Четрнаеста руковет* (у његовој транскрипцији за женски хор), *Десета руковет* и *Козар* (транскрипције Војислава Илића), женски хор *Collegium Musicum* је наступио у холу Факултета драмских уметности. Други део концерта изведен је у фоајеу сале *Мата Милошевић*, где су публици представљене *Шеста*, *Једанаеста* и *Трећа руковет*, којима је ауторка Пројекта, на већ постојеће транскрипције за женски хор, додала и неколико удараљки (клепало и металну плочу */lastra/*). Сем тога, солистичка деоница тенора у *Шестој руковети* певана је кроз специјално обликовани картонски левак, чиме су, уз сценски и акустички ефекат појачан и кретањима чланица хора, модификовани природни тембр, волумен и гласноћа деоница.

Трећи део пројекта изведен је у сценски осветљеној сали *Мата Милошевић* и на њему су изведени електронски ремикс песме *Да л' немам из Дванаесте руковети* (аутор Урош Петковић), те *Четврта* и *Пета руковет* Стевана Мокрањца у транспозицији за женски хор и живу електронику, коју је урадила Драгана В. Јовановић.

ОЦЕНА И КРИТИЧКИ ОСВРТ

Дугогодишњи интензиван рад Драгане В. Јовановић са хором *Collegium Musicum* свакако је битно допринео развоју њених изузетних диригентских вештина, њеној професионалној сигурности и ауторитативности које су биле видљиве како у раду на припремању програма, тако и при јавном извођењу припремљених композиција. Кандидаткиња је наине имала јасну, логичну и стилски „чисту” концепцију интерпретације дела на програму, те способност да ансамбл на ефикасан начин доведе до технички дотераног, прецизног, интонативно чистог, тембрално, артикулационо, агогички и динамички разноврсног и уверљивог извођења изабраних композиција. Сем тога, Д. Јовановић је дела увршћена у свој докторски уметнички пројект на јавном извођењу дириговала надахнуто, уз снажно сугестивно дејство на чланице хора из којих је извукла максимум посвећености интерпретацији и савршено садејство боја и динамичких нијанси њихових гласова. Резултат таквог минуциозног и инспирисаног наступа кандидаткиње био је уметнички високо вредан концертно-сценски перформанс који је код публике изазвао снажан естетски доживљај.

Уметнички део Пројекта Драгане В. Јовановић садржи и још две важне компоненте: ауторкино проширење партитурама одређеног звука додавањем удараљки, променама у акустичком пољу и певањем солисте „из даљине”, којима се указује на архаично, фолклорно порекло Мокрањчевих *Руковети*, те њене транскрипције *Четврте руковети* (оригинално писане за мешовити хор, солисту и клавир) и *Пете руковети* (писане за мешовити хор) – односно транспозицију ова два дела у медиј женског хора и електронике.

Ове, у основи композиторске интервенције, Драгана В. Јовановић је извела веома професионално и успешно. Вођена идејом о новом, савременом технологијом омогућеном, другачијем „читању” класичних дела наше музике у циљу њиховог укључења у сензибилитет нашег времена, а ослоњена на чињеницу да се музички фолклор непрекидно мења, еволуира у складу са новим утицајима, променама у начину живота и друштвеним околностима, те да је и сâм Мокрањац у ствари „обрадио”

затечену фолклорну материју обликујући је у складу са захтевима свог доба, Јовановићева се одважила да оде корак даље и „обради” изабрана Мокрањчева дела као да су сада она постала део фолклорне традиције.

Посебно истичемо вредан уметнички резултат који је ауторка остварила својом интервенцијом на *Петој руковети*, која је звучала богато, узбудљиво и целовито.

Поставља се ипак питање укључења електронске обраде песме из *Дванаесте руковети* у уметнички пројекат Драгане В. Јовановић. Прво, због тога што при извођењу ове „нумере” није потребан диригент (нити га је било), а кандидаткиња није ни аутор „ремикса” Мокрањчеве песме и, друго, зато што се музички садржај ове обраде, који је ослоњен на идиом техно попа, није довољно уклапао у стилски контекст догађаја.

Додајмо да је кандидаткиња пажљиво и функционално разрадила сценски аспект свог пројекта, али првенствено у циљу остваривања звука који је желела да добије. Водила је дакле рачуна пре свега о звучним последицама померања чланица хора у изабраном простору, а имајући у виду и техничке потешкоће при формирању различитих, геометријски осмишљених груписања певачица.

ПРИКАЗ И АНАЛИЗА ТЕОРИЈСКЕ СТУДИЈЕ

Обимна теоријска студија о уметничком пројекту *Сценска интерпретација Руковети Стевана Стојановића Мокрањца транспонованих у медиј женског хора и електронике* Драгане В. Јовановић садржи *Пролог: Увод*, четири поглавља насловљена са: *I Експозиција: Диригент и његово дело*; *II Заплет: Мокрањац 1914-1983*; *III Кулминација: Мокрањац 2014.* и на крају *Расплет: Закључак*. Студија је опремљена бројним прилозима и списком литературе који садржи 112 јединица.

У оквиру уводног поглавља, кандидаткиња образлаже садржај, драматургију и циљеве свог пројекта, инсистирајући превасходно на форми свог докторског концерта као „драмског аудио-перформанса” који се одвија у акустички и визуелно специфично осмишљеном простору, на проширењу

улоге диригента који постаје и аутор транскрипција и транспозиција оригиналног Мокрањчевог звука, те на заједничком раду уметника који потичу из различитих уметничких дисциплина. Идеја Д. Јовановић била је да покаже да један од начина очувања наше хорске традиције може истовремено бити и њена реинтерпретација прилагођена савременом сензибилитету.

Поглавље ***I експозиција: Диригент и његово дело*** има три сегмента (*Уметност и вештина диригентске интерпретације, Диригент – улога и делатност и Диригент и хорски ансамбл*), која садрже сажети историјски преглед улоге диригента при интерпретацији композиције и анализу сложеног рада диригента који је, по речима Д. Јовановић, „аутор интерпретације музичког дела, креатор звучне појавности тог дела исто колико и звучности самог ансамбла”, а у исто време и „организатор и извођач уметничког догађаја”. Стога Јовановићева закључује: „Дириговање је **уметност и вештина** која твори **догађај** као уметничко дело диригента.”

Посебну пажњу кандидаткиња с правом поклања специфичностима рада са хором, с обзиром на праксом установљене разлике у његовом саставу, величини и професионалном нивоу, као и чињеницу да је реч о јединственом „органском инструменту”.

Поглавље ***Заплет: Мокрањац 1914-1983***, посвећено је у свом првом делу осветљавању укупног друштвеног контекста у коме је Мокрањац деловао као композитор, диригент, педагог, промотер и организатор музичких збивања у Србији. У наставку, Драгана В. Јовановић образлаже разлоге за честа транскрибовања Мокрањчевих дела за различите хорске ансамбле, коју је започео још њихов аутор, а нарочито за поступке „преноса” *Руковети* у медиј женског хора. Логично „оправдање” за такву праксу Јовановићева види у оснивању и деловању бројних женских хора у Србији током седамдесетих и осамдесетих година прошлог века, али и у чињеници да су и саме *Руковети* настале као својеврсна транспозиција фолклорних, никада потпуно фиксираних народних напева.

Поглавље се завршава детаљном анализом кроз богату праксу уочених специфичних проблема интерпретације партитура које су настале као резултат транскрипција *Руковети* у женски хор.

Следећи, централни и најобимнији део текста, поглавље **Кулминација: Мокрањац 2014**, садржи три тематске целине: **Ремедијација: Ослушни Мокрањаца** (са деловима *Први звучни простор: звучна појавност транскрибоване партитуре дела, Други звучни простор: хорско допевавање, и Трћи звучни простор: електронско досвиравање*), потом потпоглавље **Сценска интерпретација: Погледај Мокрањаца** (са деловима *Костим и реквизита, Интерактивни визуални и дизајн светла, те Мизансцен*) и, на крају, **Драмски аудио-перформанс: Мокрањац 1914-2014** (са одсецима *Текстуално-музичка драматургија Мокрањчевих 'Руковети', Драматуршко јединство делова уметничког пројекта, и Диригентска интерпретација: креирање и извођење драмског аудио-перформанса*). У овом поглављу су прегледно и детаљно, са једног практичног становишта, описане ауторкине уметничке идеје, изабрана решења и поступци којима је остварена реализација уметничког пројекта *Сценска интерпретација Руковети Стевана Стојановића Мокрањаца транс-понованих у медиј женског хора и електронике*.

ОЦЕНА И КРИТИЧКИ ОСВРТ НА ТЕОРИЈСКУ СТУДИЈУ

Теоријска студија Драгане В. Јовановић на стручан, аргументован и прегледан начин осветљава ауторкина хтења и метод интердисциплинарног уметничког рада којим је драмски аудио-перформанс *Мокрањац 1914-2014* настао. Ова студија такође садржи и – за дубље разумевање садржаја овог перформанса драгоцену – историјску анализу друштвеног контекста у коме су Мокрањчева дела настала, и у коме је он, на многе начине, унапређивао музичку културу у Србији. Сем тога, Јовановићева је у овој студији систематизовала податке о настанку и деловању аматерских хорова (нарочито женских) у нашој земљи и начинима „прилагођавања” Мокрањчевих хорских дела извођачкој пракси

саобразној поступним променама у друштвеној рецепцији наше музичке традиције.

Текст овог теоријског рада у потпуности је функционалан, комплементаран уметничком дѐлу докторског пројекта Драгане В. Јовановић, те са њим образује складну целину којом кандидаткиња доказује не само своју уметничку зрелост, већ и смисао и знање потребно за извођење теоријских закључака. Тиме она уверљиво доказује своју способност да испуни све предвиђене критеријуме докторског уметничког пројекта.

Ипак, мишљења смо да је на појединим местима, пре свега у „уводним” одсецима за поједина поглавља Студије, Јовановићева била недовољно прецизна, што отвара простор за нека питања и дискусију током одбране докторског пројекта.

На пример, кандидаткиња износи свој (општи, неаргументовани) утисак да данас „није сасвим јасно шта је уметност”, те као једну од могућих, цитира дефиницију Мишка Шуваковића из његове књиге *Појмовник савремене уметности*. Међутим, у наставку свог текста, Јовановићева изводи по нашем мишљењу нетачан закључак да се том дефиницијом „тврди да, за разлику од, на пример, економије и привреде, које кроз стварање материјалних вредности чине базу друштва, уметност кроз духовни рад искључиво надограђује друштво” (стр. 10 Студије). Подсећамо, Шуваковић, анализирајући ову проблематику из угла студија културе, тврди да је „Уметност специфична друштвена институција и пракса производње, размене и потрошње артефаката... који немају директну и првостепену функцију у друштву”. Уз то, економија је (ако се не мисли на сеоско домаћинство) наука која „проучава односе у производњи, расподели и потрошњи материјалних добара, као и односе међу људима у процесу производње” (Иван Клајн, Милан Шипка: *Велики речник страних речи и израза*), а не ствара никакве „материјалне вредности”.

Објашњавајући особености професије диригента, Јовановићева указује да постоји „однос диригента према уметничком делу и однос диригента према извођачком ансамблу, разуме се, оба (подвукао референт)

у двосмерној функцији” (стр. 15 Студије). Но, по тој њеној формулацији, испада да се успоставља и однос дела према диригенту, што свакако није могуће. Сем тога, кандидаткиња тврди да „специфичност рада хорског диригента лежи у креирању инструмента – хорског ансамбла, као вокалног, дакле органског инструмента, живог, интелигентног, а понекад и непредвидивог”. Чини се да је ауторка нехотице протумачила свој термин „органски инструмент” прво као специфичност начина произвођења звука у односу на инструменталне ансамбле, а потом као факт да хорски ансамбл (као уосталом и сваки други!) чине људи.

ЗАКЉУЧАК

Докторски уметнички пројект Драгане В. Јовановић, *Сценска интерпретација Руковети Стевана Стојановића Мокрањца транспонованих у медиј женског хора и електронике*, поетиком коју успешно репрезентује *Драмски аудио-перформанс Мокрањац 1914-2014*, који је ауторка осмислила, уметнички водила као диригент женског хора *Collegium Musicum*, а омогућила као организатор јавне презентације перформанса и аутор транспонована нотног текста Ст. Ст. Мокрањца у други медиј, жанровски и својим уметничким квалитетом обogaћује на оригиналан и вредан начин нашу музичку културу. Овај сложени, вишемедијски уметнички догађај остварила је Драгана В. Јовановић спретно, уметнички зрело и надахнуто.

Теоријска студија Драгане В. Јовановић на стручан, аргументован и прегледан начин осветљава ауторкине идеје и метод рада, те је овај текст у потпуности функционалан и комплементаран уметничком дџелу докторског пројекта, са којим образује складну целину. Квалитетом текста који садржи ова студија, кандидаткиња је доказала свој смисао за виспрену анализу Мокрањчевог нотног текста, као и знање потребно за теоријска уопштавања изведена на основу њих.

На основу критичког увида у јавно извођење Пројекта, видео снимак са тог извођења и анализе теоријског дела овог докторског рада, Комисија констатује да он по свим својим одредницама и елементима испуњава

високе критеријуме докторског уметничког пројекта. Стога Комисија са задовољством предлаже Наставно-уметничко-научном већу Факултета музичке уметности и Сенату Универзитета уметности у Београду да овај Извештај прихвати и покрене процедуру за јавну одбрану докторског уметничког пројекта кандидаткиње Драгане В. Јовановић, *Сценска интерпре-тација Руковети Стевана Стојановића Мокрањца транспонованих у медиј женског хора и електронике.*

Комисија у саставу:

ДАРИНКА МАТИЋ-МАРОВИЋ, професор емеритус ФМУ, ментор,

БРАНИСЛАВА СТЕФАНОВИЋ, редовни професор ФДУ, коментор,

мр СРЂАН ХОФМАН, професор емеритус ФМУ,

мр БИЉАНА РАДОВАНОВИЋ-БРКАНОВИЋ, редовни професор ФМУ,

мр ВЕСНА ШОУЦ-ТРИЧКОВИЋ, редовни професор ФМУ

У Београду, 10. септембра 2016.